

KAISAHANG BUHAY FOUNDATION

Pleeggezinnen werven en trainen

TEKST ARNOUD KLUITERS FOTOGRAFIE ARCHIEF WERELDKINDEREN

Sinds 2019 steunt Wereldkinderen op de Filipijnen een drie jaar durend pilotproject van de Kaisahang Buhay Foundation. Met de hulp kan deze partnerorganisatie nieuwe pleeggezinnen selecteren en trainen, die vervolgens zo'n honderd kinderen voor korte of langere tijd verzorgen. Zo wordt voorkomen dat zij in tehuizen belanden.

Meer dan zeventuizend eilanden telt de Filipijnen, een archipel in de Stille Oceaan. Verbind ze met elkaar en je krijgt een land dat ruim zeven keer zo groot is als Nederland. Het eiland Luzon beslaat hier ongeveer een derde deel van. Op Luzon ligt Metro Manilla. Deze veertien miljoen mensen tellende metropool bestaat uit onder andere de voormalige hoofdstad Quezon City, de huidige hoofdstad Manilla en veertien andere steden.

Als een magneet trekt Metro Manilla mensen aan uit andere provincies. Liedjes op de radio, spotjes en films op tv, billboards langs de wegen en de hoopvolle verhalen van anderen, beloven werkgelegenheid en andere middelen van bestaan. Maar eenmaal aangekomen in de metropool wacht de harde werkelijkheid: een leven in achtergestelde buurten waar de armoede wijdverbreid is en waar veel huizen geen stromend water, riolering en elektriciteit hebben.

Delen met anderen

“Maar de mensen zijn veerkrachtig. De jaarlijkse confrontatie met natuurrampen zoals tyfoons, overstromingen

en vulkaanuitbarstingen hebben ze leren accepteren, ze weten ermee om te gaan. Telkens weer zie ik hoe vriendelijk en behulpzaam de inwoners van de Filipijnen zijn. Wie nog iets bezit, deelt dit met anderen. Het zit in hun cultuur.” Dat zegt Sonja Kranendonk, programmacoördinator bij Wereldkinderen en betrokken bij het begeleiden van adoptieouders. De Filipijnen behoren tot haar werkgebied, ze bezocht het land de afgelopen dertien jaar al zeven keer.

Met Kaisahang Buhay Foundation (KBF) als partnerorganisatie, die haar basis heeft in Quezon City, onderhoudt Wereldkinderen zelfs al langer een uitgebreid netwerk.

KBF, voorheen Holt Philippines, werd in 1975 opgericht voor het begeleiden van gezinnen en kinderen. De stichting begeleidt onder andere families die een kind willen adopteren en maakt daarbij de officiële documenten in orde. Ook vertegenwoordigt de organisatie Nederlandse adoptieouders op de Filipijnen.

En KBF – Kaisahang Buhay betekent letterlijk eenheid in het leven – doet veel meer. Als direct servicebureau implementeert het ook de binnenlandse adoptieservice, pleegzorg, diensten voor zwangere vrouwen, bijstand voor zelfstandig wonen en onderwijs, dagopvang, aanvullende voeding, financiële bijstand en opvoedingsbegeleiding. De stichting werkt hierbij nauw samen met andere hulporganisaties. KBF wordt volledig erkend

Wereldkinderen

Ieder kind heeft recht op een thuis. Vanuit dat motto komt Wereldkinderen mondiaal op voor de rechten en het welzijn van kinderen zonder ouderlijke zorg. Doel is te voorkomen dat zij moeten opgroeien buiten de beschermende omgeving van het eigen gezin. Zijn ze hun thuis kwijtgeraakt, dan wordt ingezet op een terugkeer naar de biologische familie of in elk geval een pleeggezin in de eigen gemeenschap. Wereldkinderen ondersteunt projecten in Burkina Faso, Zuid-Afrika, Ethiopië, Kenia, Colombia, Filipijnen, India, China en Thailand. Wereldkinderen werkt daarbij met vier thema's: een sociaal vangnet voor kwetsbare gezinnen, sociaal-economische versterking van gezinnen, terugkeerprogramma's naar de eigen familie en een vervangend thuis in eigen land. De thema's lopen op projectniveau in de praktijk vaak in elkaar over.

Kijk voor meer informatie over de projecten op www.wereldkinderen.nl.

Een van de pleeggezinnen uit het programma

door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en is geaccrediteerd als een niet-gouvernementele organisatie (ngo).

Tehuizen

Net als Wereldkinderen wil KBF voorkomen dat kinderen in tehuizen terechtkomen. Meer dan zestig jaar onderzoek laat zien dat opgroeien in een kindertehuis een negatief effect kan hebben op de gezondheid, ontwikkeling en kansen van een kind. Kinderen ontwikkelen zich beter in een gezinsomgeving. In verschillende delen van Metro Manilla biedt KBF sinds 1983 pleegzorg aan voor kinderen die in de steek zijn gelaten. Ze zijn verlaten, verwaarloosd, wees, afhankelijk of hebben speciale behoeften. Die zorg wordt op tijdelijke of permanente basis gegeven in getrainde pleeggezinnen of in adoptiegezinnen. Momenteel ontfermen 27 pleeggezinnen zich over hen, waarvan zestien gesubsidieerd. De andere elf ontvangen geen subsidie. De 27 gezinnen bieden tijdelijk zorg aan 37 pleegkinderen. 23 kinderen daarvan ontvangen maandelijks overheidssubsidie voor voedsel, gezondheidszorg en andere behoeften.

Pleegzorgproject

In maart 2019 is KBF gestart met een proefproject om pleegzorg een structureler karakter te geven. De organisatie werkt daarvoor nauw samen met verschillende zorgorganisaties en het ministerie van Sociale Zaken en Ontwikkeling. Wereldkinderen is ook betrokken en draagt drie jaar lang in totaal 48.000 euro bij aan het pilotproject in Metro Manilla, dus 16.000 euro per jaar. De salarissen van de projectleider en de project-assis-

tent worden hieruit gefinancierd. Ook betaalt Wereldkinderen de ontwikkeling van de trainingshandleiding voor maatschappelijk werkers, supervisors en pleegouders en voor het communicatieplan en beleidsmateriaal voor de werving en ontwikkeling van meer pleegouders.

Vergunning

“In Manilla en omgeving hebben we te maken met een voortdurend gebrek aan pleegouders”, zegt KBF-projectleider Euberto Gregorio. “Nog zoveel kinderen die pleeggezinnen nodig hebben, verblijven in instellingen. Maar die pleegouders hebben eerst een vergunning nodig voor we ze in kunnen zetten.”

‘Nog zoveel kinderen die pleeggezinnen nodig hebben, verblijven in instellingen’

Sinds de eerste helft van 2019 zijn belangrijke stappen gezet. In juni bijvoorbeeld beoordeelden twee consultants alle beschikbare pleegzorgdocumenten en materialen. Er waren gesprekken met achttien in pleegzorg gespecialiseerde maatschappelijk werkers en hun toezichthouders. Ook was er een groepsdiscussie met tien ervaren pleegouders. In december werd een creatieve workshop georganiseerd, waaraan tien pleegkinderen en hun pleegouders deelnamen. Er was ruimte voor ervaringsverhalen, animatiefilms en tekeningen. Zo

► Lees verder op pagina 20

kreeg men meer inzicht in de sterke en zwakke punten van de huidige pleegzorg, het te ontwikkelen communicatieplan en de te gebruiken materialen.

Op dit moment wordt alle verkregen informatie verzameld in een standaard trainingshandleiding voor de maatschappelijk werkers, toezichthouders en pleegouders. Gregorio: "Stapsgewijs leren we nu welke stappen nog meer nodig zijn om de pleegzorg zo effectief en efficiënt mogelijk uit te breiden."

‘De overheid doet veel om maatschappelijke problemen aan te pakken, ik zie veel minder straatkinderen bedelen’

De daadwerkelijke training van nieuwe pleegouders gaat van start als het trainingshandboek klaar is en het Raadgevend Comité voor Pleegzorg dit heeft goedgekeurd. Met de financiële bijdrage van Wereldkinderen worden tot en met 2021 vijftig pleeggezinnen (31 bij KBF en 19 bij andere ngo-partners) geselecteerd en getraind. Op korte of lange termijn profiteren ongeveer honderd kinderen van de zorg van getrainde pleegouders.

“De zorg richt zich op nul- tot vijfjarigen. Meestal gaat het om één kind uit een gezin. Stellen we vast dat ook broers en/of zussen pleegzorg nodig hebben, dan mogen zij niet worden gescheiden. Samen worden ze dan ondergebracht in een getraind pleeggezin”, aldus Gregorio. “Het is belangrijk dat pleegzorgbureaus continu een netwerk van pleeggezinnen rekruteren, opleiden en ontwikkelen, zodat ze op elk gewenst moment kinderen kunnen opnemen.”

Positief ouderschap

Tijdens de opleiding krijgen potentiële pleegouders informatie over diverse onderwerpen, zoals de gezondheid en voeding van kinderen, positief ouderschap en de beoordeling en monitoring van kinderen. Daarnaast ligt er een nadruk op kinderrechten, -bescherming en -ontwikkeling. Ook onderwerpen als hechting, scheiding en omgaan met verlies zijn onderdeel van de training.

Om voor een vergunning als pleegouder in aanmerking te komen, moet iemand minstens zestien jaar ouder zijn dan het pleegkind (tenzij het kind een familielid is). Ook is het belangrijk dat aspirant-pleegouders fysiek en mentaal sterk zijn en emotioneel volwassen. Voldoende financiële middelen om aan de gezinsbehoeften te kunnen voorzien en een harmonieuze en gezonde relatie met ieder gezinslid, zijn ook voorwaarden. Verder is het nodig dat de pleegouders oprechte interesse, capaciteit en betrokkenheid tonen bij de opvoeding. Om pleegouders te helpen, biedt KBF structuur aan. Pleeggezinnen hebben bijvoorbeeld recht op ondersteuning. Deskundigen zoals maatschappelijk werkers monitoren de situatie in het pleeggezin, zijn een luisterend oor en adviseren of verwijzen door wanneer de situatie daarom vraagt. Gregorio: “Al met al is goed zichtbaar dat we zo veel mogelijk rekening houden met de behoeften van de in de steek gelaten kinderen.”

Straatkinderen

Welzijnsorganisaties als KBF kunnen in de Filipijnen in toenemende mate vertrouwen op een goed vangnet, ziet Sonja Kranendonk van Wereldkinderen. “De overheid doet veel om bestaande maatschappelijke problemen aan te pakken. Het onderwijs is gratis en verplicht, steeds meer kinderen gaan naar school. De medische zorg is goed, er zijn opvanghuizen voor zwangere, alleenstaande meisjes.”

Ook mogen kinderen na zes uur ‘s avonds niet meer alleen door de straten dwalen. “Ouders worden getraind en streng gecontroleerd om tegen te gaan dat ze hun kinderen gebruiken om te bedelen”, vertelt Sonja. “In vergelijking met een paar jaar geleden zie ik veel minder straatkinderen bedelen of autowassen. Verder leren kinderen via informatiecampagnes en social media welke rechten ze hebben, ook leren ze op te komen voor zichzelf.” ■